

VODNÍ PRÁCE

ZAČÍNÁME S VÝCVIKEM - BEZPEČNOST (I. ČÁST)

V další části našeho seriálu se budeme zabývat výcvikem vodních prací a věcmi, které s ním souvisí. Začneme tím, co je nejdůležitější proto, aby výcvik vodních prací zůstal zábavou pro pejsky i psovody, tedy bezpečností.

Za patnáct let výcviku jsme neměli z vody vážnější problémy, přestože jsme cvičili i v extrémních podmínkách, v zimě, v silném proudu, ve vysokých vlnách i potmě. Na základě vlastních i cizích zkušeností jsme postupně vytvořili následující zásady a důsledně je dodržujeme. Bezpečnost při vodní záchraně je důležitým prvkem, na který se nevyplácí zapomínat.

Prevence torze žaludku

Nejdůležitější u vodních prací je prevence torze žaludku. Ve vodě působí jiné tlakové poměry než na souši, a proto je nebezpečí torze významně zvýšené už při běžném plavání, natož pak při skákání

ze člunu a dalších pohybech. Proto platí zásada, že by pes neměl dostat nejméně šest hodin před výcvikem a ani během něho žádnou potravu, a to ani žádné pamlsky. Pokud má pes nedostatek energie, můžete mu dát tak dvě tři hodiny před výcvikem menší množství tuku (máslo, sádlo, jedlý olej...), protože i při malém objemu obsahuje hodně energie a rychle se spálí. Můžete přidat i trochu hroznového cukru. Množství je potřeba vyzkoušet, při překročení rozumné dávky je u psa, který není zvyklý na tuk, možný mírně projímavý účinek.

Výběr místa k výcviku

Vhodné místo k výcviku je, zejména počátku, velmi důležité. Místo k výcviku by mělo být dostatečně klidné, aby se pes i psodod mohli soustředit na kvalitní provedení cviku. Mělo by také poskytovat možnost odpočinku mezi cviky a bezpečné odložení psů.

Výcvik, zejména začátečnicků, by měl probíhat v místě, kde je pozvolný přístup do

vody - pejsci se méně unaví, a mohou tedy cvičit déle. Navíc prudký svah může unavit svaly na končetinách a pejska připravuje o radost z vody. Méně zkušení psi mají problém zejména s „hranou“ u břehu, tedy s přechodem břehu ve dno, který není pozvolný a dělá „schod“

Kvalita vody

Podstatná je také čistota vody - pokud voda obsahuje větší množství sinic, může způsobit kožní a zažívací problémy. Pes při výcviku spolýká celkem značné množství vody, takže je její kvalita důležitá. Bahno je také nežádoucí, i když jeho nebezpečnost není velká. Doporučuji ho co nejdříve vymýt ze srsti čistou vodou.

Slaná voda v moři má na kůži a srst pozitivní a léčivé účinky. Mám za sebou skoro dvacet týdnů výcviků na moři a zatím jediný problém měli psi začátečníci s pitím slané vody - jeden z projevů nervozity - a s následným průjemem. Naopak několika psům, kteří měli kožní neduhy, je

Pozor na vyčerpání!

Plavání je pro psa fyzicky velmi náročná činnost. Říká se, že minuta plavání odpovídá kilometrové vycházce, což je velmi hrubý odhad a závisí zejména na zkušenostech psa. Odměnou je, že při plavání psi, zejména mladí, velmi rychle získávají fyzickou. Výdrž ve vodě je pro psa otázkou spíše psychickou - vzpomínám si, jak před mnoha lety jeden z nestorů českých záchranářů tvrdil, jak jeho feny NO vydrží plavat hodinu, a po pár metrech za člunem jsme je vyčerpaně tahali do člunu. Doporučuji tedy velmi pečlivě sledovat aktuální stav psa ve vodě, někteří, zejména nezkušení psi dokážou při plavání vydávat energii tak, že jim viditelně ubývá s každým uplavaným metrem. Naštěstí pouze z doslechu vím, jak to vypadá, když se pes topí: prvním znakem je, že pustí aport, pokud nějaký má, v další fázi začne otevírat tlamu, následně začne plavat v kruhu a prý víc jak jeden kruh neudělá a jde ke dnu jako kámen. Tedy pokud zpozorujete některý z těchto znaků, jedněte okamžitě, na záchranu svého psa máte už jenom vteřiny.

moře vyléčilo, a většinou natrvalo. Sůl ze srsti obvykle ani nevymýváme a ani psi s hustou a dlouhou srstí (např. bobtail) nemají problém s výstavní kvalitou srsti.

Dostatečná hloubka

Důležitá je dostatečná hloubka vody, a navíc dostatečně blízko břehu. Ideální je takové místo, kde se dno svažuje tak, aby dva až čtyři metry od břehu bylo vody po pás až po ramena a tato hloubka byla ještě dalších 10 až 30 metrů od břehu. Hloubka je důležitá zejména pro větší psy, kteří by po skoku do vody neměli dosáhnout na dno, mohli by si totiž narazit tlapy. Příliš pozvolný břeh zase snižuje efektivitu výcviku tím, že se pes, a hlavně psodod a figuranti velmi unaví, než dosáhnou dostatečné hloubky.

Plavání v moři

Pro zajištění bezpečnosti plavání v moři je také důležité najít místo, kde je bez-

pečno nejen od ježků a perutýnů, ale i od ostrých skal. Ostrá skála může snadno poškodit či proříznout kůži, zrádné jsou zejména podmořské skály pár desítek centimetrů pod vodou, pes je nevidí (i když někteří novofundlandci je dokážou vycítit) a může si o ně proříznout tlapy či uříznout kousek kůže.

Vápencové kameny a skály mohou být problém, někdy mohou poškodit polštářky na tlapkách. Ptal jsem se několika veterinářů, jak to léčit, ale žádný mi nic užitečného neporadil. Nakonec mi v lékárně doporučili na ošetření „obyčejnou“ betadinovou mast a kosmetickou vazelinu na ochranu tlapek před dalším plaváním. Jejich radou se řídím a tyto přípravky vozím vždy s sebou.

Nepříjemnosti mohou způsobit pevně zakotvené vyvazovací bójky pro lodě; pokud pes chytne takovou bójku, plave sice vši silou, ale bez dopředného pohybu, pokud nemáte psa, který umí spolehlivě pouštět, tak na nic nečekejte a plavte k němu

Vlny

Vlny vysílají psy při plavání více, než si obvykle myslíme. U moře se psi vyčerpají rychleji, přestože slaná voda nadnáší. V létě můj pes po 200 metrech plavání v celkem malých (0,4 m) vlnách už projevoval únavu, druhý den, kdy nebyly vlny, po 350 metrech plaval, jako by právě začal, v klidu a pohodě.

Počasi

Počasi má při plavání obrovský vliv, teplota má vliv na některá plemena, pro ta teplotnější může být nízká teplota

vody nevhodná, většina vodních plemen zvládne i plavání ve velmi studené vodě bez znatelného vlivu. Přesto je potřeba dávat pozor na vyčerpání a únavu. Pozor je potřeba dát na možné prochlazení psa po plavání - zejména je-li teplota vzduchu pod bodem mrazu, z mokrého psa (neutřeného a nevysušeného) se stane ledová koule, která promrzne velmi rychle. Rozhodující pro případné komplikace tedy není teplota vody, ale délka doby, kterou mokřý pes stráví na studeném vzduchu.

Na mokrého psa výrazně působí vítr, a to nejen po výstupu z vody, ale i v silném dešti. Účinek větru je takový, že intenzivně ochlazuje všechno mokré, a tak dokáže snížit „přepočtenou“ (jak říkají meteorologové) teplotu vzduchu až o desítky stupňů! V praxi to znamená, že silný vítr při teplotě +15 °C může psa vysílít a ochladit více než bezvětří při teplotách okolo nuly. Vítr z mokrého psa vysává tělesné teplo, a je tak větším nebezpečím než chlad.

Když mrzne

V zimě představují nebezpečí plovoucí kry a led. Plovoucí kry ve vodě mohou poranit psovi při plavání krk, krční tepny a tlapy při vstupování do vody a vystupování z ní. Nebezpečím je samozřejmě také tenký led, zejména je-li zakrytý sněhem, nemusí být vždy vidět či poznat. ■

Pokračování příště

*Text a foto:
Ing. Pavel Bradáč,
<http://www.foundland.cz>
<http://www.kpz.cz>*

